

STSJ d'Andalusia de 21 de gener de 2016, recurs 1668/2015

Recàrrec de prestacions: responsabilitat de l'ajuntament i no de l'empresa que va instal·lar la bastida (accés al text de la sentència)

Un treballador d'un ajuntament va patir un accident quan estava realitzant tasques de pintura a la torre de l'església, caient des d'una plataforma quan va fallar un cargol de subjecció de la bastida instal·lada per una empresa especialitzada. Es va entendre que existia una falta de mesures de seguretat amb el consegüent recàrrec de prestacions, que es va imputar a l'ajuntament. Aquest entén que la responsabilitat del recàrrec ha de recaure sobre l'empresa encarregada del muntatge de la bastida. Al treballador se li va reconèixer una pensió d'incapacitat permanent total.

El TSJ atribueix tota la responsabilitat a l'ajuntament, fonamentant-se en els arguments següents:

- El recàrrec de prestacions imposat per l'art. 164 LGSS exigeix un nexa causal adequat entre el sinistre causant del resultat lesiu per a la vida o integritat física dels treballadors i la conducta passiva de l'ocupador, consistent en ometre aquelles mesures de seguretat imposades per normes reglamentàries respecte a màquines, instruments o llocs de treball. Tot i això, **s'exclou la responsabilitat empresarial quan es produeix l'esdeveniment per conducta imprudent del treballador accidentat o de manera fortuïta, de forma imprevista o imprevisible** sense constància diàfana de l'incompliment per part de l'ocupador d'alguna norma de prevenció. Així mateix, l'omissió pot afectar les mesures generals o particulars de seguretat exigibles en l'activitat laboral, per ser les adequades, ateses les circumstàncies concurrents i la diligència exigible a un prudent ocupador, amb criteris ordinaris de normalitat per prevenir o evitar una situació de risc en la vida o salut dels treballadors.

S'ha d'entendre, també, que el nivell d'exigència que imposa als ocupadors l'art. 14.2 de la *Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de prevención de Riesgos Laborales*, s'ha de valorar amb criteris de raonabilitat, segons màximes de diligència ordinàries exigibles a un empresari normal, cooperador amb les finalitats de la convivència industrial, que són criteris coincidents amb els recollits en el *Conveni 155* de l'OIT.

- **La responsabilitat sobre l'abonament del recàrrec de prestacions recau únicament i exclusivament sobre l'empresa per la qual presta serveis el treballador accidentat i que ha incomplert les seves obligacions en matèria de vigilància i seguretat en el treball**, ja que aquest recàrrec té un caràcter sancionador que fa intransferible la corresponent responsabilitat per actuació culpable, atès que no es tracta d'una forma o modalitat de prestació de Seguretat Social, ni tampoc d'una simple responsabilitat de caràcter civil. Precisament per això no es pot atribuir la responsabilitat subsidiària a l'INSS, ni tampoc és possible l'assegurament per part de l'empresa.

Tanmateix, en el cas de les subcontractes o concessions (art. 42 ET) pot condemnar-se solidàriament tant l'empresa principal com la contractista (en el cas que ambdues hagin incomplert les seves obligacions) **o exclusivament a una d'elles** (si aquest incompliment únicament es pot imputar o bé a l'empresari principal, o bé al contractista).

- No obstant això, **en aquest cas el treballador accidentat prestava únicament serveis per a l'ajuntament, sense que entre aquest i l'empresa que va**

muntar la bastida existís una subcontractació de l'art. 42 ET, ja que **simplement es va encarregar per l'ajuntament a aquesta empresa la instal·lació d'unes bastides**, per la qual cosa si es considera que aquesta instal·lació va ser defectuosa per un possible defecte de fabricació, **això únicament podria donar lloc a una reclamació de danys i perjudicis de l'ajuntament a l'empresa en l'ordre jurisdiccional civil**. No es pot imposar el recàrrec a aquesta empresa ja que no té relació directa ni indirecta amb el treballador accidentat.

- **La responsabilitat de l'ajuntament sorgeix perquè, un cop instal·lada la bastida, li corresponia exclusivament como a executor de l'obra l'obligació de mantenir-la en perfecte estat i, d'advertir, si escau, a l'empresa instal·ladora dels possibles defectes (arts. 14 i 15 de la *Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de prevención de Riesgos Laborales*). En definitiva, l'ajuntament ha incomplert mesures de seguretat tant generals com especials a l'observança de les quals venia obligat, i com a conseqüència d'aquest incompliment es va produir l'accident objecte del recàrrec.**